

לונדון, 11.38.

רננה יקרה שלי -

קיבלתי מכתבך המלא תלונות כרמון, וכן גם מכתבך הקודם - שהיה קצר מאוד.

כתבתי לגאולה שלא תציק לך בשענוחיה אבל איני מסכים לכל דברייך. כמה הערות שלך נגד שיטת הלימודים של הסורה הצרפתי נראות בעיניי, אם כי אינני פדגוג ואיני מוסמך להוראה, אבל נדמה לי שבכמה דברים צדקת, אבל חושש אני ~~אספסופ~~ שביסוד התנגדותך יש משום עצלנות לעבוד קצת יותר ולהתאמץ קצת יותר בלימוד השעורים.

מה שביחוד לא טוב בהתנהגותך זה שאת מציקה לאמא. הלוא את אוהבת את אמא מאוד מאוד. אין לי כל ספק בדבר. אבל את לא מבינה שלא מספיק לאהוב סתם - צריכים להתנהג ככה שלא לגרום אף פעם צער. ואת גורמת צער רב לאמא. את יודעת שאמא עצבנית לפעמים, ואת הילדה היחידה שנשארה בבית. את צריכה לדאוג לכך שתהיי תמיד מקור של שמחה/לאמא ולא להיפך. במידת יכולתך את צריכה לעזור לאמא בבית, לעשות את כל השעורים בזמן. הלא אין את מחוסרת לגמרי כשרון, ואת גם לא טיפשה כל כך, ואין את צריכה לעמול יותר מדי בשביל לשנן את השעור. ויש לך די זמן גם ללכת לחוגים, וגם לשחק ברחוב עם חברותיך - אם רק תודרזי ותחאמצי קצת לעשות השעורים, ולעזור במקצת לאמא בבית.

אני בטוח שאם רק תרצי קצת יותר - מוכלי להיות ילדה טובה ותלמידה חרוצה. אני יודע שאת אוהבת הלימודים. קצת יותר רצון טוב, קצת יותר התחשבות עם אמא, קצת יותר דאגה לבית - ותהיי ילדה נחמדה ויקרה. גם אל תקפידי ביותר אם גאולה עושה לך הערה - לפי דעתך הערה בלתי צודקת. אני מוכן להניח שאת צודקת לפעמים, אבל את יודעת שגאולה אוהבת אותך ואם היא מוכיחה אותך או שוענת לאמא נגדך - היא עושה זאת לא מחוץ "רשע" אלא מחוץ אהבה גם לך וגם לאמא.

מתרגלי להיות קצת נדיבת-לב וארוכת-רוח. תתייסי בסבלנות לבקורת ולחוכחה הבאה ממך אהבה. ובעיקר הזהרי זהירות כפולה ומכופלת מלגרום הצער הקטן ביותר לאמא, בין על ידי כך שלא תעשי מה שאמא רוצה שתעשי, ובין על ידי כך שתמאני לעשות מה שאמא רוצה שתעשי. תשמעי תמיד בקול אמא גם ב"עשה" וגם ב"לא תעשה".

את קובלאת - ואולי בצדק - על גאולה שהיא מרגיזה אותך בחלונותיה. תביני וחרגישי
לא להרגיז אף פעם את אמא גם שלך יהיה נדמה שאמא לא צודקת - העשי מה שאמא מבקשת
סבך.

אני רוצה שתכתבי לי דעתך על הדברים שכתבתי לכם לפני כשלושה או ארבעה שבועות.
אני רוצה לדעת אם את מסכימה לדעתי, ואם לא - מדוע. אני כתבתי לכם על עניינים
מדיניים לא רק למען הדעו דעתו, אלא למען שתוכלו לחשוב על הדברים ולחשוב בעצמכם,
ואם נדמה לכם שאני טועה - וזה יחכן שאני אטעה - עליכם להעמיד אותי על טעוהי.
- אני נשאר בלונדון עוד שבועים, עד אחרי ישיבת הועד הפועל הציוני, ומיד אחרי
חמושב אשוב הביתה.

אם יש איזה דבר מיוחד שאת רוצה שאביא לך, דבר שאין לחשיג בארץ - כתבי לי, ואם
אפשר יהיה אביא לך.

נשיקות רבות.

אבא.

לונדון, 4.11.38

גאוליק היקרה -

קיבלתי אתמול מכתבים! אחד ממך ואחד מרננה. המכתב של רננה הוא מענה למכתבך. היא
משיגה כמה השגות על דבריך - בעיקר בדבר המורה הצרפתי שלה, ואם כי אני מקבל את
כולן - עלי להגיד שהערותיה הן חריפות, נבונות ולמעמים קולעות מאוד. ידעתי שהיא
לא טיפשה, אבל במכתב זה היא מתגלה כילדה נבונה וחריפה. היא טוענת למשל שבכל פעור